EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.12.2020
COM(2020) 775 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Hinnang .eu registri haldaja koostööle EUIPO ja muude liidu asutustega, et võidelda domeeninimede kuritarvitusliku ja spekulatiivse registreerimise vastu, vastavalt määruse (EL) 2019/517 artiklile 16

Sisukord

1. Sissejuhatus 2
2. Eesmärgid ja metoodika 3
2.1. Eesmärgid 3
2.2. Metoodika 3
3. Koostöö EURidi ja EUIPO vahel, et võidelda domeeninimede kuritarvitusliku ja spekulatiivse registreerimise vastu 4
3.1. Varane koostöö 4
3.2. Hiljutine koostöö 4
3.3. 2020.–2022. aastaks kavandatud tegevus 5
3.4. Hinnang EURidi ja EUIPO vahelisele koostööle ning soovitused koostöö parandamiseks 5
4. Koostöö teiste liidu asutustega ja riiklike või rahvusvaheliste organisatsioonidega 7
4.1. Koostöö Europoliga 7
4.2. Koostöö teiste asutustega 7
5. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad 8
5.1. Registreerimismenetlus 8
5.2 Vaidluste kohtuväline lahendamine 9
6. Järeldused 10

1. Sissejuhatus

Komisjon vastutab tippdomeeni .eu eest, mida kasutab ELis praegu 3,6 miljonit lõppkasutajat[1]. Domeen .eu loodi määrusega (EÜ) nr 733/2002 ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 874/2004. Need õigusaktid tunnistati hiljuti kehtetuks määrusega (EL) 2019/517[2] („.eu määrus“), mis jõustus 18. aprillil 2019 ja mida hakatakse kohaldama 13. oktoobrist 2022.

Domeeninime .eu haldab .eu register. Praegu on selleks komisjoniga sõlmitud ja 12. oktoobrini 2022 kehtiva teenuste kontsessioonilepingu alusel eraõiguslik sõltumatu mittetulundusühendus EURid. Kooskõlas .eu määruse artikli 19 lõikega 2 valib komisjon välja ning sõlmib lepingu üksusega, mis hakkab .eu registrina tegutsema alates 13. oktoobrist 2022.

.eu määruses nõutakse, et register võtaks vastu reeglistiku ning rakendaks meetmeid domeeninimede **spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimise** vältimiseks[3]. „Spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimise“ all mõistetakse sellise domeeninime registreerimist, mis on **identne või segadusseajavalt sarnane** nimega, millel on liikmesriigi või liidu õigusega antud õigused, ja kui a) hoidja on selle registreerinud, omamata nimele õigusi või õigustatud huvi, või b) nimi on registreeritud või seda kasutatakse pahauskselt[4].

Kaitstud õigused hõlmavad ELi tasandil muu hulgas registreeritud riiklikke ja ühenduse kaubamärke, geograafilisi tähiseid ja päritolunimetusi, aga ka järgmisi riiklikult kaitstud intellektuaalomandi õigusi:

- registreerimata kaubamärgid;
- kaubanimed;
- ärinimed;
- ettevõttenimed;
- perekonnanimed;
- kaitstud kirjandus- ja kunstiteoste nimed[5].

Spekulatiivsed ja kuritarvituslikud tippdomeeni .eu registreeringud tuleb tühistada, kasutades domeeniga .eu seotud vaidluste kohtuvälise lahendamise (ADR) menetlust või õiguste omajate algatatud kohtumenetlust.

Komisjon peab .eu määruse kohaselt edendama .eu registri, Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) ja teiste liidu asutuste vahelist koostööd, et võidelda domeeninimede spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimise, sealhulgas küberskvottimise

---

1 EURidi kvartaliaruanne (2020. aasta teine kvartal): https://eurid.eu/media/filer_public/43/77/43778dd5-5afa-42ce-8213-0c8d661ec26f/quarterly_q22020.pdf.

2 Määrus (EL) 2019/517, mis käsitleb tippdomeeninime .eu kasutuselevõttu ja toimimist, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 733/2002 ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 874/2004 (ELT L 91, 29.3.2019, lk 25).

3 Vt määruse (EÜ) nr 874/2004 artikkel 5 ja määruse (EL) nr 2019/517 artikkel 11.

4 Vt määruse (EÜ) nr 874/2004 artikkel 21 ja määruse (EL) nr 2019/517 artikkel 4.

5 Vt määruse (EÜ) nr 874/2004 artikli 10 lõige 1.

vastu, ja pakkuda lihtsaid haldustoiminguid, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks[6].

Komisjon peab .eu määruse kohaselt 30. juuniks 2020 hindama seda koostööd ning seda, kas ja kuidas peaks register pakkuma VKEdele lihtsamaid haldustoiminguid[7]. Seejärel peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hindamise tulemuste kohta[8]. Selle juriidilise kohustuse täitmiseks on komisjon koostanud käesoleva aruande.

2. Eesmärgid ja metoodika

2.1. Eesmärgid

Domeeninimede süsteem (DNS) toetab juurdepääsetavat, toimivat ja usaldusväärset internetti, ent ei ole kaitstud kuritarvitamise eest. Domeeninimi .eu ei ole erand, mistõttu nõutakse .eu määrustes reeglistiku ja meetmete rakendamist, et ennetada domeeninimede kuritarvituslikku ja spekulatiivset registreerimist.

Selles aruandes

- hinnatakse **koostööd** .eu registri (EURid), EUIPO ja teiste liidu asutuste või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel, et võidelda spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimise vastu;
- hinnatakse, kas ja kuidas seda koostööd saaks **parandada**, et säilitada turvalist, läbipaistvat ning usaldusväärset .eu veebikeskkonda;
- võetakse arvesse kehtivaid **valdkondlikke tavasid**;
- tuvastatakse .eu registreerimistoimingute või teiste domeeninime haldamistoimingute (nagu vaidluste kohtuvälise lahendamise) võimalikud aspektid, mida saaks VKEde huvides tõhusalt **lihtsustada**, et hõlbustada domeeninimede registreerimist ning suurendada õiguste omajate kaitset.

2.2. Metoodika

Aruanne põhineb nii komisjoni hindamisel kui ka sellise 2019. aasta detsembrist 2020. aasta aprillini tehtud **välisuuringu** tulemustel, milles hinnati domeeninimede kuritarvitusliku ja spekulatiivse registreerimise vastu võitlemise tavasid[9].

Uuringu autorid vaatasid üksikasjalikult läbi asjakohased valdkondlikud aruanded ning kogusid ja analüüsisid andmeid ja teavet erinevatelt sidusrühmadelt. kes osalevad spekulatiivsete/kuritarvituslike registreeringute vastu võitlemises. Eeskätt tegid nad turuanalüüsi ning võrdlesid .eu registri ja teiste domeeninimedega seotud tavasid, kasutades nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid meetodeid. See hõlmas selliste haldustoimingute

[6] Vt määruse (EL) 2019/517 põhjendus 7.

[7] Vt määruse (EL) 2019/517 artikli 16 lõige 2.

[8] Vt määruse (EL) 2019/517 artikli 16 lõige 4.

[9] Uuring on leitav aadressil https://dx.publications.europa.eu/10.2759/428574.

hindamist, mis võimaldaksid VKEdel tulemuslikult võidelda .eu domeeninimega seotud spekulatiivsete ja kuritarvituslike registreeringute vastu.

Selles aruandes võetakse samuti arvesse .eu registri ametlikku aruandlust komisjonile[10] ning teavet, mida komisjon on kogunud tavapärase registriga toimuva teabevahetuse käigus oma järelevalveülesannete osana.

3. Koostöö EURidi ja EUIPO vahel, et võidelda domeeninimede kuritarvitusliku ja spekulatiivse registreerimise vastu

3.1. Varane koostöö

Koostöö EURidi ja EUIPO vahel vormistati esmakordselt 23. juunil 2016 **koostöökirjas**[11]. Selle eesmärk oli võidelda pettuste vastu, juhindudes tõenditest selle kohta, et kolmandad isikud sirvisid süsteemselt EUIPO andmebaasi ja otsisid uusi ELi kaubamärgi taotlusi ning tegid leitud terminitega spekulatiivseid või kuritarvituslikke .eu domeeninimede registreeringuid. Sellist tegevust tuntakse kui **küberskvottimist**. Mõlemad pooled olid nõus tegema süsteemis muudatusi, et suurendada teadlikkust ELi kaubamärgi omanike seas ning vähendada küberskvottimist.

EURidi ja EUIPO vahelise koostöö varastes etappides keskenduti peamiselt teabevahetusele ning koostööle vastastikust huvi pakkuvates valdkondades. Eelkõige edastas EURid EUIPOle kahtlust äratavaid arveid ning mõlemad organisatsioonid lisasid linke oma vastavatesse portaalidesse ja tööriistadesse, sh EURidi veebisaidile kaubamärkide otsingumootori link, .eu WHOIS veebilehele link EUIPO veebisaidile, ning ELi kaubamärgi e-taotluse esitamise tööriista link .eu domeeninime saadavaloleku otsingumootorile.

3.2. Hiljutine koostöö

20. mail 2019 laiendasid EURid ja EUIPO koostööd, sõlmides selleks esimese **koostööleppe**[12]. ELi kaubamärgi omanikele tehti kättesaadavaks kaks uut funktsiooni:

- vastava domeeninime **saadavaloleku kontroll** ELi kaubamärgi taotluse esitamisel;
- **teavitus (hoiatus)**, mis annab märku ELi kaubamärgile vastava domeeninime registreerimisest.

Saadavaloleku kontroll

Kui see funktsioon on ELi kaubamärgi e-taotluse esitamise tööriistale lisatud, teavitab see kasutajaid kohe – niipea, kui nad on lõpetanud kaubamärgitaotluse esitamise –, kas nende kaubamärk on .eu domeeninimena saadaval. Nii on neil võimalik registreerida domeeninimi enne nende ELi kaubamärgi taotluse avaldamist.

---

[10] EURidi viimane avalik aruanne on leitav aadressil https://eurid.eu/en/news/2019-annual-report/. Komisjon esitas Euroopa Parlamendile aruande ka .eu tippdomeeni kasutuselevõtu, toimimise ja tulemuslikkuse kohta ajavahemikus aprillist 2017 kuni aprillini 2019, leitav aadressil https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM%3A2020%3A0063%3AFIN.

[11] https://eurid.eu/en/news/eurid-and-the-euipo-sign-letter-of-collaboration/.

[12] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/news/-/action/view/5140548.

Hoiatused

ELi kaubamärgi omanikel on võimalik saada hoiatus, kui registreeritakse nende kaubamärgiga identne .eu domeeninimi – kuid ainult siis, kui nad selleks sõnaselgelt soovi avaldavad. Süsteem tugineb sellele, et EUIPO edastab EURidile kord päevas EUIPO allalaadimisteenuse[13] kaudu ELi kaubamärgi taotluste ajakohastatud nimekirja. EURid kontrollib iga uue .eu domeeninime registreerimist selle nimekirja põhjal, ning kokkulangevuse korral teavitatakse sellest EUIPOd ja kasutajad saavad EUIPO kasutajapiirkonna (User Area) kaudu hoiatuse.

3.3. 2020.–2022. aastaks kavandatud tegevus

2020.–2022. aasta ühise tööprogrammi raames[14] uurivad EUIPO ja EURid võimalusi **vastastikuse protsessi** käivitamiseks .eu domeeninime registreerimisel, võimaldades domeeninime hoidjatel näha, kas sarnase nimega kaubamärk on EUIPOs saadaval.

Lisaks töötavad mõlemad organisatsioonid **taotlemisega seotud käitumist käsitleva ühisuuringu kallal**, et näha, kas kõigepealt registreeritakse domeeninimed või kaubamärgid. Uuring aitab neil võidelda petturlike domeeninimede ning pahauskselt tehtud registreeringute vastu.

Alustatakse tööd **teostatavusuuringu** ellu viimiseks, mille eesmärk on luua tööriist, mis teavitaks kasutajaid otsisõnade saadavalolekust nii kaubamärgi kui ka domeeninime jaoks. Ühtlasi uurivad EUIPO ja EURid võimalusi laiendada praegu täppisotsingul[15] põhinevat saadavaloleku kontrolli ja võtta kasutusele sarnasusotsing, et leida pärast ELi kaubamärgi taotluse internetis esitamist võimalikke kokkulangevusi EURidi andmebaasist .

Tööprogramm sisaldab ühtlasi ka linki EUIPO **VKEde programmile**, mis hõlmab erinevaid algatusi, näiteks:

- juturobot, mis pakub VKEdele kasulikku äriküsimustega seonduvat teavet, alustades intellektuaalomandiga seotud küsimustest;
- ELi kaubamärki registreerida soovivatele VKEdele tuge ja nõu pakkuvad suunised, milles rõhutatakse domeeninimede olulisust;
- VKEdele ja mõjuorganisatsioonidele suunatud veebiseminarid.

3.4. Hinnang EURidi ja EUIPO vahelisele koostööle ning soovitused koostöö parandamiseks

EURid ja EUIPO on jõudnud tulemusliku koostööni domeeninimede spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimise, sh küberskvottimise, vastu võitlemisel, ning eeldatavasti

[13] EUIPO allalaadimisteenus koosneb andmebaasist, mille saab alla laadida EUIPO serverist ning integreerida kasutaja sisesüsteemidesse. See sisaldab andmeid kõigi ELi kaubamärkide, ressursside kataloogimise ja jaotamise süsteemi (RCDS) ning rahvusvaheliste registreeringute kohta, mis on sisestatud EUIPO asutusesisesesse andmebaasi.

[14] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/guest/news/-/action/view/5772664.

[15] Kasutajatele väljastatakse tulemused, mis vastavad peaaegu täpselt EURidi andmebaasi kirjetele, varieerudes vaid natukene (näiteks sidekriipsude ja arvude poolest).

vähendab kahe organisatsiooni edaspidiseks kavandatud tegevus spekulatiivseid ja kuritarvituslikke registreeringuid veelgi ning paraneb VKEde toetamine.

Oma koostöö järgmises etapis peaksid mõlemad organisatsioonid püüdma lihtsustada .eu domeeninime ja ELi kaubamärgi registreerimise protsessi ning suurendama teadlikkust domeeninimede ja kaubamärkide vahelisest seosest. Pakutavad tööriistad või meetmed peaksid olema lihtsad, kasutajasõbralikud, juurdepääsetavad ja VKEde jaoks tõhusad.

Täpsemalt võiksid nad teha järgmised parandused:

- tegeleda rohkem **teadlikkuse suurendamise** ja teadmiste arendamisega, et õiguste omajad ja .eu domeeninime hoidjad oleksid teadlikud olemasolevatest meetmetest ja tööriistadest ning kasutaksid neid rohkem. Näidetena võib tuua koolitused, veebiseminarid, eeskätt need, mis on suunatud VKEdele. On oluline koguda VKEdelt tagasisidet nende vajaduste mõistmiseks ning teadlikkust suurendava tegevuse parandamiseks;
- pakkuda **ELi kaubamärgi taotluse esitamisel** kasutajatele **rohkem teavet**. Näiteks võiks EUIPO koos lõpliku taotluse kättesaamisega ja taotluse ametliku kinnitusega pakkuda taotlejatele dokumente, mis sisaldavad lisateavet .eu domeeninimede ning intellektuaalomandiõiguste kaitse kohta;

- täiustada **olemasolevaid tööriistu**:
    - saadavaloleku kontrolli ja hoiatusfunktsiooni täielik rakendamine nõuab täiendavaid tehnilisi parandusi. Need funktsioonid pakuvad õiguste omajatele, sh VKEdele, lihtsat ja toimivat viisi nende kaubamärkidele vastavate domeeninimede broneerimiseks või spekulatiivsetele/kuritarvituslikele registreeringutele reageerimiseks;
    - võtta laialdaselt kasutusele hoiatussüsteem. EURidi ja EUIPO esitatud statistikast nähtub, et ELi kaubamärgi ja .eu domeeninime registreeringute vahel tuvastatud kattuvuste arv erines märkimisväärselt ELi kaubamärkide omanikele saadetud hoiatuste arvust. On vaja suurendada teadlikkust sellest võimalusest ning seda rohkem kasutada;
    - uurida võimalusi saadavaloleku kontrolli olemasolevate vahendite ja hoiatusfunktsioonide laiendamiseks, et hõlmata ka geograafilisi tähiseid;

- arendada **uusi tööriistu**, et hõlbustada ELi kaubamärgi ja .eu domeeninime **üheaegset registreerimist**:
    - välja töötada ühine otsingumootor, mis võimaldab kasutajatel kontrollida, kas otsisõnad on saadaval nii ELi kaubamärgina kui ka .eu domeeninimena;
    - hinnata võimalust, et EUIPO saab .eu akrediteeritud registripidajaks ja .eu domeeninime registreerimine integreeritakse ELi kaubamärgi taotlustesse. See võimaldaks õiguste omajatel teha registreerimistoimingud ühes kohas.

Komisjon võtab nende soovituste põhjal koos EURidi ja EUIPOga meetmeid ning jälgib tähelepanelikult nende koostöö edenemist ja seda, kui tõhusad on meetmed, mida nad on võtnud võitluses spekulatiivsete ja kuritarvituslike registreerimiste vastu. Nii toimides pöörab ta suuremat tähelepanu meetmetele, mille vastuvõtmisel on peetud silmas VKEsid.

4. Koostöö teiste liidu asutustega ja riiklike või rahvusvaheliste organisatsioonidega

4.1. Koostöö Europoliga

EURid ja Europol on sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumi,[16] mis allkirjastati 2016. aastal. Selle kokkuleppe kohaselt vahetavad nad teavet kahtlustäratavate .eu domeeninimede kohta, sh domeenid, mille on tuvastanud EURidi domeenide väärkasutuse ennustamise ja varajase hoiatamise süsteem (APEWS)[17].

EURidi ja Europoli vahelist koostööd saaks veelgi enam tugevdada, alustades nende kokkulepete formaliseerimisest. See hõlmaks järgmist:

- kummagi poole tegevusulatuse ja kohustuste formaliseerimine;
- kummagi poole kontaktpunktide ja suhtluskanalite kindlaksmääramine;
- kahtlustäratava domeeninime tuvastamisel kummagi poole võetavate meetmete kirjeldamine;
- järelmeetmete ja aruandlusmehhanismide kindlaksmääramine.

Mõlemad organisatsioonid võiksid üldsuse teavitamiseks ühiselt tegeleda teadlikkuse suurendamise ja teadmiste arendamisega ning koolitada küberturvalisuse eksperte ja õiguskaitseametnikke domeeninimede spekulatiivse ja kuritarvitusliku registreerimisega seotud küberkuritegevuse ohtude ja olemasolevate vastumeetmete vallas. Konkreetsemalt võiksid nad välja töötada intellektuaalomandiga seonduvaid juhtumiuuringuid, et harida õiguste omajaid ja nende esindajaid, keskendudes VKEdele.

4.2. Koostöö teiste asutustega

EURid teeb koostööd rahvusvaheliste ja Euroopa asutuste ja organisatsioonidega, et ennetada internetis ebaseaduslikku tegevust. Nende asutuste ja organisatsioonide hulka kuuluvad näiteks:

- Belgia Tolliamet (võitlus võltsitud veebisaitide vastu);
- Belgia prokuratuur ja õiguskaitseasutused (võitlus küberkuritegude vastu);
- Turvaliste Internetiapteekide Liit;
- Rahvusvaheline Võltsimisvastane Koalitsioon[18];
- e-Kaubanduse Sihtasutus (võitlus võltsitud e-poodide vastu);
- andmepüügivastane töörühm;
- Belgia infoturbeintsidentidega tegelev rühm.

[16] https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid.

[17] Domeenide väärkasutuse ennustamise ja varajase hoiatamise süsteem (APEWS) on koostöös Leuveni Ülikooliga EURidi välja töötatud masinõppe tööriist, mis kontrollib kõiki vastregistreeritud .eu domeene, et tuvastada ja ennetada kuritahtlike domeenide delegeerimist (s.o andmete õngitsemine, rämpspost, pahavara levitamine, robotvõrgu juhtserverid).

[18] https://eurid.eu/en/news/eurid-and-iacc-team-up-to-fight-cybercrime/.

Riiklikult registreeritud kaubamärgid on kaitstud .eu õigusraamistiku alusel ELi kaubamärkidega samas ulatuses. Paraku ei ole .eu registri ja liikmesriikide kaubamärgiametite vahel struktureeritud koostööd. Tihedamat koostööd oleks võimalik arendada näiteks EUIPO välja töötatud ELi intellektuaalomandi võrgustiku kaudu (EUIPN)[19]. EURidi koostööd EUIPOga võiks laiendada ka liikmesriikide kaubamärgiametitele, pakkudes saadavaloleku kontrolli ja/või hoiatusfunktsioone ka nende kasutajatele.

Praegu on muude intellektuaalomandi õiguste kui kaubamärkide (nt geograafilised tähised ja kaitstud päritolunimetused, kaubanimed, ärinimed ja ettevõtte nimed) omanikel kuritarvitusliku .eu registreeringu korral ligipääs üksnes parandusmeetmetele. Selle olukorra parandamiseks võiks .eu register arendada täiendavat koostööd asjaomaste asutuste ja ametitega. See võiks hõlmata kontrollide tegemist nende intellektuaalomandiõiguse andmebaasides[20]. Kui register peaks tuvastama nimesid, mis kattuvad või sarnanevad .eu domeeninimedega, võiks ta teavitada õiguste omajaid (et nad saaksid vastavalt tegutseda) või võtta ise meetmeid (*ex officio*). Praktikas tähendaks see hoiatusfunktsiooni laiendamist ka neile intellektuaalomandiõigustele. Kaubanimede, ärinimede ja ettevõtte nimedega seoses võiks alustada uuringut, et hinnata ELi äriregistrite võrgustikuga koostöö alustamise kasulikkust.

Muude intellektuaalomandiõiguse eest vastutavate ametiasutuste ja organisatsioonidega tehtava koostöö laiendamine ELi kaubamärgist kaugemale võiks olla tulus eeskätt VKEdele.

5. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

Kõik selles aruandes analüüsitud aspektid võimaldavad eraldi keskenduda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

Lisaks keskendutakse selles jaotises VKEsid puudutavatele .eu registreerimismenetlustega seonduvatele aspektidele ning neile kättesaadavatele õiguskaitsevahenditele – eriti vaidluste kohtuvälisele lahendamisele – domeeninimede kuritarvitusliku/spekulatiivse registreerimise vastu võitlemisel.

5.1. Registreerimismenetlus

Üldjoontes on .eu registreerimismenetlus üsna lihtne ja üheselt mõistetav. Võttes arvesse ennetavate meetmete tähtsust spekulatiivsete ja kuritarvituslike registreeringute vastu võitlemisel, võiks seda VKEde jaoks siiski parandada, ennekõike järgmiselt:

- võtta kasutusele teenused, mis lubaksid intellektuaalomandiõiguste omajatel **ennetavalt blokeerida** õigusi rikkuvate domeeninimede registreerimise, nagu teistes valdkondades

[19] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/european-cooperation.

[20] Nt komisjoni ELi geograafiliste tähiste register – eAmbrosia https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/.

juba tehakse[21]. Sellised teenused lubavad õiguste omajatel kaitsta oma varasemat õigust ning oma kaubamärke lähiskvottimise eest[22];

- laiendada **ennustavate algoritmide** kasutamist spekulatiivsete ja kuritarvituslike registreeringute vältimiseks, lisaks pahatahtlikele registreeringutele,[23] mille puhul neid juba kasutatakse;

- suurendada õiguste omajate seas teadlikkust olemasolevatest **sarnasusi leidvatest otsingumootoritest**, näiteks .be WHOIS otsingumootor, et leida sarnaseid domeeninimesid, mis võivad nende õigusi rikkuda;

- teha kasutajate jaoks laialdaselt kättesaadavaks teabe selle kohta, kuidas **teavitada** erinevat liiki kuritarvitamistest[24].

5.2 Vaidluste kohtuväline lahendamine

Kuna internet on ülemaailmse ulatusega ning piiriülesed domeenivaidlused kohtumenetluste teel on kulukad ja aeganõudvad, on kohtuvälised (alternatiivsed) vaidluste lahendamise mehhanismid selliste vaidluste lahendamiseks rahvusvaheliselt tunnustatud tõhus parandusmeede spekulatiivsete ja kuritarvituslike registreeringute vastu.

.eu vaidluste[25] kohtuvälist lahendamist reguleerivad konkreetsed eeskirjad[26] ja alates 2006. aastast on kohtuvälist lahendamist pakkunud sõltumatu teenuseosutaja, Tšehhi Vahekohus (CAC). Alates 2017. aastast pakub seda teenust ka Ülemaailmne Intellektuaalomandi Organisatsioon (WIPO). .eu vaidluse lahendamise menetlus kestab ligikaudu 3 kuud.

Üldiselt toimib .eu vaidluste kohtuväline lahendamine nii, nagu kavandatud,[27] kuid rakendada võiks mõningaid muudatusi, et muuta see VKEdele lihtsamaks, ligipääsetavamaks ja taskukohasemaks. Näiteks:

- **veebipõhise vaidluste haldamise portaali** kättesaadavaks tegemine, et võimaldada pooltel menetleda .eu vaidlusi täielikult internetis (praegu ei ole see kõigi .eu vaidluste lahendamise teenuse osutajate puhul võimalik);

---

[21] Praegu pakutakse geneeriliste tippdomeenide turul mitmeid blokeerimisteenuseid, nagu näiteks Donuti Domain Protected Marks List (DPML), Trademark Clearinghouse'i TMCH TREx, Uniregistry UNI EPS, ICM Registry AdultBlock, .club Registry .club Trademark Sentry.

[22] Lähiskvottimine on küberskvottimise vorm, mille puhul kasutatakse ära vigu, näiteks trükivigu, mida internetikasutajad teevad veebibrauserisse veebisaidi aadressi sisestamisel. Lähiskvotitud domeeninime puhul on tegemist levinud, ilmselge või meelega tehtud kirjaveaga kaubamärgi nimes (nt kõrvuti asetsevad tähed klaviatuuril, sarnase väljanägemisega märkidega asendamine, tähtede ja numbrite ümberpaigutamine, muude terminite või numbrite lisamine).

[23] S.o andmete õngitsemine, rämpspost, pahavara levitamine, robotvõrgu juhtserverid.

[24] Sarnaselt .be, .dk domeeninimedele.

[25] Vt määruse (EÜ) nr 874/2004 artikli 22 lõike 1 punkt a.

[26] https://eurid.eu/d/7770495/EN_ADR_English_rules.pdf.

[27] .eu vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta täiendava teabe saamiseks tutvuge välisuuringu jaotisega 10.2: https://dx.publications.europa.eu/10.2759/428574.

- menetluse **lühendamine** (võimaluse korral), kooskõlas ühtse domeeninimevaidluste lahendamise reeglistikuga (UDRP);

- .eu vaidluse lahendamise alustamise **menetlemiskulude** hoidmine VKEde jaoks taskukohasel tasemel;

- **„kaotaja maksab" põhimõttele tugineva mehhanismi** kehtestamine spekulatiivsete/kuritarvituslike registreeringute ärahoidmiseks ning võitnud poolele .eu menetluse algatamisega seotud kulude hüvitamise võimaldamine;

- **kiirendatud menetlused**, näiteks domeeninime peatamine registri poolt, kui tegu on selge lähiskvottimisega, või ühetaolise kiirendatud peatamise (URS) süsteemile sarnanevad menetlused[28];

- **eelotsusemenetluse** kättesaadavaks tegemine enne, kui domeeninimevaidlus ametlikult algatatakse[29].

6. Järeldused

Üldjoontes on .eu registri ja EUIPO koostöö domeeninimede kuritarvitusliku ja spekulatiivse registreerimise vastu võitlemisel rahuldav. Käesolevas aruandes soovitatakse järgmisi täiustusi:

- EURidi ja EUIPO koostöö, eeskätt teadlikkust suurendava ja teadmisi arendava tegevuse tõhustamine ning olemasolevate ja uute tööriistade arendamine ELi kaubamärgi ja .eu domeeninimede samaaegse registreerimise hõlbustamiseks;

- koostöö teiste üksustega: olemasolev koostöö, näiteks Europoliga, võiks olla tugevam; uue koostöö alustamine, näiteks riiklike kaubamärgiametitega;

- VKEde suhtes kehtivad meetmed, eeskätt registreerimise ja vaidluste kohtuvälise lahendamise menetluste edasine täiustamine.

Kõik käesolevas aruandes esitatud parandusettepanekud võiksid olla saavutatavad järgmiste elementide koosmõjul:

- olemasolevate meetmete rakendamine;

- uute koostöömeetmete rakendamine EURidi ja EUIPO ning muude liidu asutuste, ametite ja organisatsioonide vahel, nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil;

- EURidi menetluskorra uuendamine.

[28] URS on õiguste kaitse mehhanism, mille ICANN käivitas 2013. aastal koos uute geneeriliste tippdomeenide kasutuselevõtuga. URS on odav, kiire menetlus õiguste omajatele, kes kogevad selget kaubamärgi rikkumist, mille on põhjustanud domeeninime registreerimine. See viib domeeninime ajutise eemaldamiseni (peatamiseni) kuni selle aegumiseni. Registreerimisperioodi lõpus tühistab registri haldaja domeeninime.

[29] Näiteks võimalus vaidlustada domeeninime registreerimine .eu registris (pärast delegeerimist), lukustada domeeninimi (sarnaselt .it domeeninimedele).

Need **ei nõua täiendavaid seadusandlikke meetmeid**, vaid selgesõnalist rakendamist ja järelevalvet. Mõned neist meetmetest võiksid sisalduda .eu registri ja komisjoni vahelises teenuste kontsessioonilepingus (hakatakse kohaldama määruse (EL) 2019/517 kohaldamisel).

Komisjon võtab koos .eu registri ja EUIPOga pakutud paranduste põhjal meetmeid, pöörates erilist tähelepanu VKEde meetmete lihtsustamisele, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ülevaate saavutatud edasiminekust osana .eu domeeninime toimimise tavapärasest aruandlusest.